

Úvod	XIX
Aké sú dobré dôvody k čítaniu Spoerriho Kompendia psychiatrie aj v 21. storočí?	XXIII
Základné problémy medicínskej psychológie	1
1. <i>Základný koncept porúch správania a prežívania</i>	1
1.1. Etiologicko-patogenetické modely.....	1
1.1.1. Somatické faktory	1
1.1.2. Psychické faktory	2
1.1.3. Sociálne faktory.....	2
1.1.4. Somatické, psychické a sociálne faktory	2
1.2. Verbálne a averbálne médium komunikácie.....	2
1.2.1. Verbálna komunikácia.....	2
1.2.2. Averbálna komunikácia.....	2
1.2.3. Verbálne-avverbálna komunikácia	3
1.3. Stupeň vedomia pri psychických fenoménoch.....	3
1.4. Finálne modely = na budúcnosť zamerané.....	3
1.4.1. Terapeutické ciele.....	3
1.4.2. Terapeutické metódy	3
2. <i>Klinická a experimentálne-kvantitatívna metóda</i>	4
2.1. Klinická metóda	4
2.2. Experimentálne-kvantitatívne metódy	5
2.3. Medzi anekdotou a počtom.....	5
3. <i>Medicínska antropológia</i>	6
4. <i>Problém tela a duše</i>	7
5. <i>Neuropsychológia</i>	8
6. <i>Elektroencefalogram</i>	10
7. <i>Psychofyziológia</i>	10
8. <i>Vrodené a sociálne správanie</i>	14
8.1. Vloha (Anlage) a prostredie.....	14
8.2. Inštinktívne správanie	15
8.3. Konštitučné typy	17
8.4. Komunikácia.....	18
8.4.1. Vyjadrenie, výraz.....	18
8.4.2. Reč	21
8.4.3. Teória informácií	21
8.5. Učenie	22
8.6. Psychológia skupín a sociálna psychológia	24
8.6.1. Izolácia.....	24

8.6.2. Zoopsychologické príklady pre správanie v skupinách a sociálne správanie	24
8.6.3. Skupina	25
8.6.4. Epidemiológia	28
8.6.5. Kultúrna antropológia	28
8.6.6. Sociálna psychiatria a psychická hygiena	30
9. <i>Vzťah lekár-pacient</i>	30
9.1. Zo strany pacienta	30
9.2. Zo strany lekára	31
9.3. Interakcie medzi lekárom a pacientom	32
9.3.1. Pozorovanie	32
9.3.2. Dotazovanie	32
9.3.3. Rozhovor	33
9.3.4. Afektívny vzťah	33
10. <i>Vývinová psychológia</i>	34
10.1. Prvý rok: štádium závislosti, orality, prvé objektné vzťahy	34
10.2. 2. a 3. rok: fáza ovládania tela, anality, vývinu reči	36
10.3. 3. a 4. rok: samostatnosť, obdobie vzdoru, falicko-oidipálna fáza	36
10.4. Piaty až siedmy rok: predškolský vek; začiatok štádia latencie	37
10.5. Od 7. roku: školský vek	37
10.6. Exkurz: výchova, sexuálne poučenie, masmédiá	37
10.7. Od 11. roku: roky zrenia: prepuberta, puberta a adolescencia	39
10.8. Mladý a stredný vek dospelosti: povolanie, manželstvo a rodina	40
10.9. Staroba	43
11. <i>Teória osobnosti</i>	43
11.1. Štruktúra: id, ego, superego	44
11.2. Motivácia: pudy, potreby, snahy	44
11.3. Konflikt a obrana	45
11.4. Psychodynamika	46
12. <i>Vedomie a nevedomie</i>	46
12.1. Reflektujúce vedomie a vedomie v rámci zmien bdenie-spánok	46
12.2. Nevedomé	47
12.3. Sen	48
12.3.1. Psychofyziológia	48
12.3.2. Psychológia	48
12.4. Hypnóza	49
12.5. Parapsychológia	50
13. <i>Rôzne psychologické školy</i>	50
13.1. Psychoanalýza (FREUD)	50
13.2. Analytická (alebo komplexná) psychológia (JUNG)	51
13.3. Individuálna psychológia (ADLER)	51

13.4. Objektívna psychológia správania	51
13.5. Antropologicko-daseinsanalytický smer	52

Základné psychiatrické pojmy 53

1. <i>Rozdelenie</i>	53
1.1. Organizácia prežívania vo vrstvách	53
1.1.1. vitálna úroveň (spontaneita/dynamogenia, pudy).....	53
1.1.2. emocionálna úroveň (afektivita)	53
1.1.3. individuálne-noetická úroveň (ja, myslenie).....	53
1.2. Vzájomné vzťahy ja - ako centra prežívania - a prostredia	53
1.2.1. receptívne funkcie ("input"): vnímanie, chápanie, orientácia a pamäť... 53	
1.2.2. expresívne funkcie ("output"): pudové, afektívne a vôľové prejavy a konanie	53
2. <i>Poruchy vnímania</i>	54
3. <i>Poruchy pamäti</i>	55
4. <i>Poruchy orientácie</i>	56
5. <i>Poruchy pudov</i>	56
6. <i>Poruchy afektivity</i>	57
7. <i>Poruchy intelektu</i>	58
8. <i>Poruchy myslenia</i>	58
8.1. Formálne poruchy myslenia.....	58
8.2. Obsahové poruchy myslenia	59
9. <i>Poruchy ja a osobnosti</i>	60
10. <i>Poruchy súvisiace s pudmi, afektami vôľou a konaniami</i>	61
11. <i>Poruchy vedomia</i>	63
12. <i>Pojmy týkajúce sa kauzality a priebehu</i>	64

Špeciálna psychiatria..... 67

1. <i>Schizofrénia</i>	67
1.1. Genéza.....	69
1.2. Klasifikácia	70
1.3. Symptomatika	71
1.3.1. Poruchy afektivity	71
1.3.2. Poruchy myslenia.....	71
1.3.3. Poruchy týkajúce sa osobnosti	72
1.3.4. Katatónne symptómy	73
1.3.5. Halucinácie.....	74
1.3.6. Bludné myšlienky.....	74
1.4. Formy.....	75
1.4.1. Katatónia	76

1.4.2. Hebefrénia.....	76
1.4.3. Paranoidná schizofrénia	76
1.4.4. Schizofrénia simplex	76
1.4.5. Schizofrénna depresia.....	76
1.5. Priebeh.....	77
1.5.1. Akútny, chronický, atak	77
1.5.2. Schizofrénny defekt.....	77
1.5.3. Prognóza.....	77
1.5.4. Terapia	78
2. <i>Mánio-depresívna psychóza</i>	78
2.1. Mánia.....	79
2.2. Zmiešané stavy	79
2.3. Endogénna depresia alebo melanchólia	79
2.4. Larvovaná endogénna depresia.....	80
2.4.1. Synonymá: vegetatívna depresia, depressio sine depressione, maskovaná depresia	80
2.5. Dodatok: iné, nie endogénne depresie.....	81
2.5.1. Involučná depresia.....	81
2.5.2. Puerperálna a klimakterická depresia	81
2.5.3. Stresové depresie - exhaustívna depresia (KIELHOZ), endoreaktívna dystýmia (WEITBRECHT).....	81
2.5.4. Ďalšie depresie.....	82
2.5.5. Schéma rôznych foriem a príčin depresívnych porúch.....	82
2.5.6. Terapia depresií	82
3. <i>Epilepsie</i>	83
3.1. Etiológia.....	84
3.1.1. Genetická epilepsia.....	84
3.1.2. Procesuálna epilepsia.....	84
3.1.3. Reziduálna epilepsia.....	84
3.1.4. Špeciálne formy epilepsie (reflexná a latentná epilepsia, febrilné kŕče)	85
3.2. Elektroencefalografia pri epilepsii	85
3.3. Typy záchvatov	85
3.3.1. Grand-mal.....	85
3.3.2. Vekovo neviazaný petit-mal.....	87
3.3.3. Vekovo viazaný petit mal	87
3.4. Psychické poruchy.....	89
3.4.1. Akútne epizodické poruchy	89
3.4.2. Pretrvávajúce psychické poruchy	89
3.5. Terapia epilepsií	91
3.6. Dodatok: narkolepsia	93
4. <i>Exogénne psychózy</i>	93

4.1. Akútny exogénny reakčný typ (BONHÖFFER).....	93
4.1.1. Delírium, alebo delirantný syndróm	94
4.1.2. Obnubilácia (Dämmerzustand, mráкотný stav)	94
4.1.3. Zastreté vedomie (=Benommenheit, somnolencia až kóma).....	94
4.1.4. Netypické syndrómy prevažne v začiatočnej alebo neskorej fáze	94
4.2. Psychoorganický syndróm.....	95
4.3. Lokálny mozgový psychosyndróm	96
5. <i>Psychózy v senu</i>	97
5.1. Vekom podmienené zlyhania	97
5.2. Arteriosclerosis cerebri (mozgová artérioskleróza).....	98
5.3. Dementia senilis (senilna demencia).....	98
5.4. Presenilne psychózy (ALZHEIMER a PICK)	98
5.4.1. Alzheimerova choroba	99
5.4.2. Pickova choroba	99
5.5. Blud kožných parazitov (Dermatozoenwahn).....	99
5.6. Terapia stareckých psychóz.....	99
6. <i>Intoxikačné psychózy</i>	100
6.1. Drogová závislosť (toxikománia, baživosť; nemecky Sucht).....	100
6.1.1. Morfinizmus (špeciálne heroinizmus)	101
6.1.2. Abúsus hypnotík a analgetík	103
6.1.3. Abúsus budivých amínov	104
6.1.4. Abúsus fantastík.....	104
6.1.5. Kokainizmus	105
6.2. Iné intoxikácie	105
6.2.1. Otrava CO	105
6.2.2. Otrava sírouhlíkom a trichloretylénom	105
6.2.3. Chronická otrava ortuťou.....	105
6.2.4. Chronická otrava olovom.....	106
6.2.5. Otrava táliom	106
7. <i>Alkoholizmus</i>	106
7.1. Ebrieta.....	106
7.2. Patologická alebo abnormná ebrieta: mráкотný stav	106
7.3. Alkoholická baživosť (Trunksucht)	107
7.4. Chronický alkoholizmus	107
7.4.1. Všeobecne	107
7.4.2. Antabusová liečba	108
7.4.3. Emetická liečba.....	109
7.5. Delírium tremens.....	109
7.6. Alkoholická halucinóza.....	110
7.7. Korsakovský syndróm.....	110
7.8. Alkoholický žiarlivecký blud.....	111

7.9. Alkoholická epilepsia	111
7.10. Lokalizovaná neskorá atrofia kôry mozočku. Terapia: vitamín B ¹	111
7.11. Atrofia mozgovej kôry – neistá súvislosť	111
8. <i>Iné exogénne poruchy</i>	111
8.1. Infekčné a metabolické psychózy	111
8.2. Endokrinné poruchy	113
8.3. Psychózy pri traume mozgu	114
8.4. Ostatné organické ochorenia mozgu	114
8.4.1. Mozgový tumor	114
8.4.2. Chorea Huntington	115
8.4.3. Sclerosis multiplex	115
8.4.4. Cerebrálna endangitis obliterans	115
8.4.5. Okrem toho je treba sa zmieniť o: Friedreichovej ataxii	115
8.5. Progresívna paralýza	116
9. <i>Psychogénne reakcie a neurózy</i>	117
9.1. Psychogénne reakcie	118
9.1.1. Reaktívna depresia	118
9.1.2. Reaktívny nepokoj	118
9.1.3. Primitívne reakcie	118
9.1.4. Hysterická reakcia	119
9.1.5. Hypochondrická reakcia	120
9.1.6. Konverzná reakcia	120
9.1.7. Paranoidná reakcia	121
9.2. Neurózy (psychogénne abnormné vývoje)	121
9.2.1. Jednoduchý vývoj	121
9.2.2. Neurotický vývoj	123
1.1. Genéza	124
1.2. Psychoneurózy	125
1.3. Konverzné neurózy	127
1.4. Dodatok: nepsychogénne somatické poruchy	128
9.3. Paranoické bludné vývoje	129
10. <i>Psychosomatika</i>	130
10.1. Pojem psychosomatiky	130
10.2. Genéza psychosomatickej (=psychofyziologickej) poruchy	131
10.3. Teória špecificity a nešpecificity	133
10.3.1. Teória špecificity	133
10.3.2. Teória nešpecificity	134
10.3.3. Teória individuálnej špecificity	134
10.4. Psychosomatické klinické obrazy	134
10.4.1. Gastrické poruchy	135
10.4.2. Kardiovaskulárne poruchy	136

10.4.3. Poruchy respirácie.....	136
10.4.4. Poruchy distálneho zažívacieho traktu	137
10.4.5. Anorexia nervosa.....	137
10.4.6. Obezita.....	138
10.4.7. Kožné poruchy	138
10.4.8. Cefalgické syndróm.....	139
11. <i>Poruchy sexuality</i>	139
11.1. Poruchy normálneho sexuálneho vzťahu.....	139
11.2. Perverzie (podľa novej terminológie „parafílie“; pozn. vyd.).....	141
11.2.1. Exhibicionizmus	142
11.2.2. Pedofília	142
11.2.3. Sodomia.....	142
11.2.4. Fetišizmus.....	142
11.2.5. Sadizmus-masochizmus.....	142
11.2.6. Nekrofília	143
11.2.7. Kleptománia	143
11.2.8. Transvestitizmus.....	143
11.2.9. Homosexualita	143
A. Konštitučná homosexualita.....	143
B. Získaná homosexualita	144
C. Vývinová homosexualita	144
D. Pseudohomosexualita	145
1.5. Terapia perverzií.....	145
12. <i>Psychopatické* osobnosti</i>	145
12.1. Hypertýmni (hypomanickí) psychopati.....	146
12.2. Subdepresívni psychopati.....	146
12.3. Schizoidní psychopati.....	147
12.4. Dráždiví psychopati	147
12.5. Fanatické (šraubované) psychopati	147
12.6. Sebaneistí psychopati.....	147
12.7. Nezdržanliví psychopati	147
12.8. Citovo chladní (morálne defektní) psychopati.....	148
12.9. Hysterické psychopati (bažiaci po uplatnení).....	148
12.10. Infantilní psychopati.....	148
12.11. Terapia.....	149
13. <i>Oligofrénie</i>	149
13.1. Debilita (IQ 90-75)	149
13.2. Imbecilita (IQ 75-50).....	150
13.3. Idiocia (IQ pod 50).....	150
13.4. Endogénna slabomyseľnosť.....	151
13.5. Exogénna slabomyseľnosť.....	151

13.6. Zvláštne formy slabomysel'nosti.....	152
13.7. Terapia slabomysel'nosti.....	152
14. <i>Detská psychiatria</i>	152
14.1. Porucha psychického zrenia	153
14.2. Poškodenia mozgu v ranom detstve	153
14.3. Oligofrenia	154
14.4. Legasténia	154
14.5. Psychopatia a neuropatia.....	154
14.6. Abnormné reakcie a neurózy.....	155
14.6.1. Konverzné reakcie.....	155
14.6.2. Reaktívna depresia	155
14.6.3. Úzkostná neuróza	156
14.6.4. Pavor nocturnus	156
14.6.5. Obsedantná neuróza.....	156
14.6.6. Enuresis nocturna (nočné pomočovanie)	156
14.6.7. Zajakavosť (balbuties, logoneuróza)	157
14.6.8. Onychofágia (ohryzávanie nechtov).....	158
14.6.9. Ďalšie poruchy.....	158
14.6.10. Neuróza opozičného vzdoru (Trotzneurose).....	158
14.6.11. Spustnutosť.....	159
14.7. Onania	159
14.8. Pubertálne krízy.....	160
14.8.1. Hysterická pubertálna reakcia	160
14.8.2. Pubertálne vyšinutia (Pubertätsentgleisungen).....	160
14.8.3. Pubertálna depresia	161
14.9. Psychotické poruchy.....	161
14.9.1. Hellerova demencia.....	161
14.9.2. Autizmus v detstve (KANNER).....	161
14.9.3. Detské schizofrénie	161
15. <i>Naliehavé situácie v psychiatrii</i>	162
15.1. Suicidalita.....	162
15.1.1. Klinický obraz	162
15.1.2. Kontakty	162
15.1.3. Konfliktová situácia.....	163
15.1.4. Anamnéza.....	163
15.1.5. Diagnóza.....	163
15.2. Stavy nepokoja	163
15.2.1. Reaktívny nepokoj	163
15.2.2. Schizofrénna katatónna hyperkinéza	163
15.2.3. Epileptický stav nepokoja.....	164
15.3. Paranoidne halucinačný syndróm.....	164

15.4. Stavy zmätenosti a mrákotné stavy	164
15.5. Akútne a chronické intoxikácie hypnotikami alebo morfiom vid'. s. 103 ..	165
16. <i>Forenzná psychiatria</i>	165
16.1. Občianske právo	165
16.1.1. Poručníctvo	165
16.1.2. Manželské právo	166
16.1.3. Nespôsobilosť k testamentu kvôli psychickému ochoreniu	166
16.2. Trestné právo	166
16.2.1. Nepríčetnosť kvôli duševnej chorobe	166
16.2.2. Znížená príčetnosť pre oslabenie duševného zdravia atď.	166
16.2.3. Opatrenia k bezpečiu a zlepšeniu	167
16.2.4. Prerušenie tehotenstva	167
16.3. Dodatok	168
16.3.1. Spísanie súdno-znaleckého posudku	168
16.3.2. Posudzovanie v súvislosti s poistením	168
16.3.3. Posudzovanie z hľadiska bezpečnosti v doprave	169

Psychiatrické vyšetrenie

171

1. <i>Anamnéza</i>	171
2. <i>Klinický obraz</i>	172
3. <i>Špeciálne testové vyšetrenia</i>	173
3.1. Testovanie inteligencie	173
3.1.1. Školské a všeobecné vedomosti	173
3.1.2. Myšlienkové operácie	173
3.1.3. Hamburg-Wechsler-inteligenčný test	174
3.2. Testy na psychoorganicitu	174
3.2.1. Staropamäť	174
3.2.2. Bentonov test	175
3.2.3. Kraepelinov pokus počítania	175
3.3. Testy osobnosti	175
3.3.1. Rorschachov test	175
3.3.2. TAT (Thematic-Apperception-Test)	176
3.3.3. MMPI (Minnesota Multiphasic Personality Inventory)	176
3.4. Testové vyšetrenie u detí	176
3.4.1. Inteligenčný test	176
3.4.2. Scéno-test	176
3.4.3. Kresba rodiny	176
4. <i>Priebeh</i>	176

Terapia	179
1. <i>Medikamentózna terapia</i>	179
2. <i>Psychoterapia</i>	179
2.1. Všeobecné metódy	180
2.1.1. Lekársky rozhovor.....	180
2.1.2. Psychagogická podporná psychoterapia	182
2.1.3. Socioterapia	183
2.1.4. Skupinová terapia.....	185
2.2. Špeciálne metódy.....	186
2.2.1. Zakrývajúca psychoterapia	186
2.2.2. Tréningové metódy (nácviková terapia).....	188
2.2.3. Behaviorálna terapia.....	189
2.2.4. Dodatok	191
2.2.5. Odkrývajúca psychoterapia.....	191
2.2.6. Dodatok	194
Historické dáta	197
Register	201
Odporúčaná doplňujúca literatúra k jednotlivým kapitolám	205
Štyri testové karty	219
Poznámky	226